

॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ वन्याः वने च रावानराः ॥ २९ ॥ इत्यारण्यके पर्वणि नैलकंठीये भारतभाष्ये सप्तमोऽध्यायः ॥ २८७ ॥ ॥ ७ ॥ तत इति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥
 अथाद्रिशृंगमादाय हनुमान्मारुतात्मजः ॥ अभिद्रुत्याददे प्राणान्वज्रवेगस्य रक्षसः ॥ २६ ॥ नीलश्रमहताग्राव्णादूषणावरजं हरिः ॥ प्रमाथिनमभिद्रुत्य प्रम
 माथमहाबलः ॥ २७ ॥ ततः प्रावर्तत पुनः संग्रामः कटुकोदयः ॥ रामरावणसैन्यानामन्योन्यमभिधावतां ॥ २८ ॥ शतशो नैर्ऋतान्वन्याजघ्नुर्वन्यांश्च नैर्ऋताः ॥
 नैर्ऋतास्तत्र वध्यंते प्रायेण न तु वानराः ॥ २९ ॥ इति श्रीमहाभारते आरण्यके ० रामोपाख्यान ० कुंभकर्णादिवधे सप्तमोऽध्यायः ॥ २८७ ॥
 मार्कण्डेय उवाच ततः श्रुत्वा हतं संख्ये कुंभकर्णं सहानुगं ॥ प्रहस्तं च महेश्वासंधूमाक्षं चाति तेजसं ॥ १ ॥ पुत्रमिन्द्रजितं वीरं रावणः प्रत्यभाषत ॥ जहिरामममि
 त्रघ्नसुग्रीवं च सलक्ष्मणं ॥ २ ॥ त्वया हि मम सत्पुत्रयशो दीप्तमुपाजितं ॥ जित्वा वज्रधरं संख्ये सहस्राक्षं शचीपतिं ॥ ३ ॥ अंतर्हितः प्रकाशो वादिव्यैर्दत्तवरैः शरैः ॥
 जहि शत्रून् मित्रघ्नममशस्त्रभृतां वर ॥ ४ ॥ रामलक्ष्मणसुग्रीवाः शरस्पर्शनं तेन घ ॥ समर्थाः प्रतिसोढुं च कुतस्तदनुयायिनः ॥ ५ ॥ अगताया प्रहस्तेन कुंभकर्णे
 न चानघ ॥ खरस्यापचितिः संख्यतां गच्छ त्वं महाभुज ॥ ६ ॥ त्वमद्य निशितैर्बाणैर्हत्वा शत्रून् सैनिकान् ॥ प्रतिनंदय मां पुत्रपुराजित्वेव वासवं ॥ ७ ॥ इत्युक्तः स
 तथेत्युक्त्वा रथमास्थाय दंशितः ॥ प्रयया विद्रजिद्राजं स्तूर्णमायोधनं प्रति ॥ ८ ॥ ततो विश्राव्य विस्पष्टं नाम राक्षसपुंगवः ॥ आह्वयामास समरे लक्ष्मणं शुभल
 क्ष्मणं ॥ ९ ॥ तं लक्ष्मणो भ्यधावच्च प्रगृह्य स शरंधनुः ॥ त्रासयंस्तलघोषेण सिंहः क्षुद्रमृगान्यथा ॥ १० ॥ तयोः समभवद्युद्धं सुमहज्जयगृद्धिनोः ॥ दिव्यास्त्रविदुषो
 स्तीव्रमन्योन्यस्पर्धि नोस्तदा ॥ ११ ॥ रावणिस्तु यदानैवं विशेषयति सायकैः ॥ ततो गुरुतरं यत्नमातिष्ठद्वलिनां वरः ॥ १२ ॥ तत एनं महावेगैर्दयामास तोमरैः ॥
 तानागतान्सचिच्छेद सौमित्रिर्निशितैः शरैः ॥ १३ ॥ ते निरुक्ताः शरैस्तीक्ष्णैर्न्यपतन्धरणीतले ॥ तमंगदोवालि सुतः श्रीमानुद्यम्य पादपं ॥ १४ ॥ अभिद्रुत्य महा
 वेगस्ताडयामास मूर्धनि ॥ तस्येंद्रजिदसंभ्रांतः प्रासेनोरसिवीर्यवान् ॥ १५ ॥ प्रहर्तुमैच्छत्तंचास्य प्रासं चिच्छेद लक्ष्मणः ॥ तमभ्याशगतं वीरमंगदं रावणात्म
 जः ॥ १६ ॥ गदया ताडयत्सव्ये पार्श्वे वानरपुंगवं ॥ तमचित्य प्रहारं सबलवान्वालिनः सुतः ॥ १७ ॥ ससर्जेंद्रजितः क्रोधाच्छालस्कंधं तथांगदः ॥ सौगदेन रुषो
 त्स्त्वष्ट्रो वधायेंद्रजितस्तरुः ॥ १८ ॥ जघानेंद्रजितः पार्थरथं साश्वं ससारथिं ॥ ततो हताश्वत्थस्कंधरथात्सहतसारथिः ॥ १९ ॥

॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ ससर्ज उल्लुख्य शालस्कंधं महास्कंधं तरुं ॥ १८ ॥ १९ ॥